

TRADUCERE NEOFICIALĂ

**MĂSURAREA SĂRĂCIEI PENTRU ANUL 2019
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Iunie 2020

Cuprins

Prefață	3
1 Introducere	4
2 Indicatorii sărăciei și inegalității în anul 2019	4
3 Profilul sărăciei	6
4 Evoluția sărăciei și inegalității	9
5 Estimări alternative ale sărăciei	10
5.1 Pragul sărăciei subiective și scale de echivalență	10
5.2 Minimul de existență	12
5.3 Pragurile internaționale ale sărăciei	12
Anexa A Tabele statistice detaliate	14
Anexa B Calcularea pragului sărăciei subiective și a scalelor de echivalență indirecte	18

Abrevieri

VNB	Venitul Național Brut
ÎVM	Întrebarea privind Venitul Minim
CBGC	Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice
BNS	Biroul Național de Statistică
PPC	Paritatea Puterii de Cumpărare

Prefață

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova a cerut suportul Băncii Mondiale pentru revizuirea estimărilor naționale ale sărăciei, calculate în baza datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, în legătură cu revizuirea numărului populației conform definiției de reședință obișnuită. Totodată a fost solicitată asistență tehnică pentru analiza datelor CBGC 2019, în legătură cu modificările efectuate în cadrul cercetării, care țin de cadrul nou de eșantionare și schimbări substanțiale în chestionare. Oxford Policy Management și în special, consultantul internațional dl.Ludovico Carraro, a fost selectat, pentru prestarea acestui suport pe termen scurt, ținându-se cont de implicarea anterioară în măsurarea sărăciei în țară.

Obiectivul principal al acestui raport, este prezentarea estimărilor sărăciei pentru anul 2019, profilului sărăciei, precum și evaluarea comparabilității datelor.

1 Introducere

Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC) reprezintă sursa principală pentru măsurarea sărăciei în Republica Moldova. În special, aceasta a fost utilizată pentru stabilirea pragului național de sărăcie, măsurarea oficială a sărăciei și ca sursa principală pentru evaluarea impactului a diferitor politici socio-economice asupra sărăciei.

CBGC oferă informații complete despre nivelul de trai al populației în Republica Moldova, prin colectarea datelor în gospodăriile casnice despre veniturile și consumul populației, precum și a indicatorilor nemonetari cu privire la educație, sănătate, ocuparea forței de muncă, condiții de locuit, deținerea bunurilor de folosință durabilă și autoaprecierea nivelului de trai.

După cum s-a discutat și analizat într-o notă recentă cu privire la datele CBGC¹ 2019, în cadrul cercetării au fost efectuate modificări semnificative față de anii precedenți, cea mai importantă fiind implementarea cadrului nou de eșantionare, dar și modificarea chestionarelor. O analiză aprofundată a datelor a arătat, că datele din 2019 nu sunt comparabile cu anii precedenți. Aceasta se referă și la estimările sărăciei. Cu toate acestea, este importantă evaluarea în mod special impactului asupra pragului sărăciei, producerea estimărilor sărăciei pentru anul 2019 și determinarea dacă se poate spune ceva despre dinamica sărăciei.

În continuare nota este structurată după cum urmează. În următoarea secțiune sunt prezentate estimările sărăciei și inegalității pentru anul 2019, iar apoi analiza profilului sărăciei. În secțiunea a patra, este prezentată analiza unui agregat de bunăstare revizuit, care nu a fost afectat de modificările efectuate în chestionare și totodată, dinamica sărăciei între anii 2017-2019.

2 Indicatorii sărăciei și inegalității în anul 2019

În Republica Moldova, pentru măsurarea oficială a sărăciei, se utilizează cheltuielile de consum, drept indicator principal de bunăstare. În anul 2019, o serie de modificări au fost efectuate în chestionarele CBGC, care contribuie la o mai bună măsurare a consumului pentru analiza bunăstării. În special, chestionarele conțin o combinație de întrebări pentru înregistrarea cheltuielilor „factice”, efectuate pe parcursul lunii de cercetare, care se înscriu în registre și un set de întrebări de retrospectivă, pentru o mai bună reflectare a cheltuielilor pe bunurile care sunt procurate mai rar. Capitolele destinate înregistrării cheltuielilor de retrospectivă, devin deosebit de importante atunci, când obiectivul este compararea intergospodărească, ca în cazul analizei sărăciei și inegalității. În anul 2019, în capitolele destinate înregistrării întrebărilor de retrospectivă au fost incluse mai multe componente. Acestea se referă la cheltuielile de transport, serviciile de educație și rechizitele școlare, precum și informații mai detaliate cu privire la unele cheltuieli pentru recreație și servicii medicale. Probabil că, tot mai multe gospodării suportă astfel de cheltuieli, în comparație cu zece ani în urmă și, prin urmare, este important să fie capturate și luate în calcul mai bine. Totuși, întrucât cheltuielile acestea nu apar neapărat lunar, sunt mai potrivite pentru a fi incluse în modulul de retrospectivă.

Reflectând modificările efectuate în chestionare, componența agregatului de consum, utilizat pentru analiza sărăciei, a fost revizuită pentru a fi folosite pe deplin toate informațiile disponibile. Totodată, deoarece modificările efectuate în chestionare au condus la revizuirea compoziției agregatului de consum folosit pentru analiza sărăciei, s-a decis ca cheltuielile pentru sănătate la fel să fie excluse din agregatul respectiv. De fapt, includerea cheltuielilor pentru sănătate este adesea dezbătută. Cheltuielile pentru sănătate mai mari sunt necesare atunci când persoana are nevoie de servicii medicale, dar în condiții în care celelalte împrejurări sunt aceleași, este problematic de spus că o persoană cu cheltuieli mai mari pentru sănătate trăiește mai bine decât o altă persoană care nu are astfel de necesități. De fapt, cel mai

¹ <https://statistica.gov.md/>, *Metadate / Metodologii statistice / Nivelul de trai al populației*

probabil contrariul este adevărat. Doar cheltuielile pentru serviciile de sănătate preventive ar putea fi considerate pozitiv, dar nu sunt suficiente informații pentru a face această distincție.

În plus, analiza datelor pentru Republica Moldova arată că includerea acestor cheltuieli supraestimează bunăstarea persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice și a celor cu starea de sănătate specială (boli cronice). Prin urmare, s-a decis ca cheltuielile de sănătate să fie excluse din agregatul de consum pentru analiza sărăciei.

Includerea componentelor noi în capitolele cu întrebări de retrospectivă și excluderea cheltuielilor pentru sănătate modifică componența agregatului de consum, iar aceasta, împreună cu utilizarea unui nou cadru de eșantionare, poate să aibă un impact potențial asupra pragului de sărăcie. De fapt, trebuie să ținem minte că, în timp ce pragul sărăciei alimentare este determinat în baza unui coș² alimentar stabilit (fix), componenta nealimentară este stabilită în termeni relativi, adică în baza nivelului observat a cheltuielilor nealimentare efectuate de gospodării, ale căror cheltuieli alimentare sunt echivalente pragului sărăciei alimentare. Prin urmare, modificările în cheltuielile nealimentare pot avea un impact important asupra pragului sărăciei.

Pragul actual al sărăciei a fost stabilit cu utilizarea datelor din 2016 și calculat în mărime de 1819,2 lei pe lună pe adult echivalent. Pragul acesta, indexat la indicele prețurilor de consum, constituie 2095,1 lei în anul 2019. Totodată, se menține și pragul inferior sau extrem al sărăciei. Acesta constituie 1689,7 lei în prețurile anului 2019.

În Tabelul 1, este prezentată ponderea populației care se află sub pragurile sărăciei extreme și absolute, precum și profunzimea și severitatea sărăciei, măsurate pentru ambele praguri³. În general, rata sărăciei absolute constituie 25,2%, iar rata sărăciei extreme 10,7%.

Tabelul 1 Sărăcia absolută și extremă în anul 2019

	Sărăcia extremă	Sărăcia absolută
Pragul sărăciei (lunar pe adult echivalent)	1689.7	2095.1
Rata sărăciei	10.7	25.2
Profunzimea sărăciei	1.21	3.68
Severitatea sărăciei	0.30	1.02

De asemenea, putem analiza gradul de inegalitate folosind trei indicatori comuni: coeficientul Gini, raportul 90/10 și raportul 75/25. Coeficientul Gini poate lua valori cuprinse între 0 și 1, o valoare nulă ar însemna teoretic, că toți cetățenii au un nivel de bunăstare egal și invers, ar lua valoarea 1 dacă întreagă bunăstare dintr-o țară aparține unei persoane.

Indicatorii respectivi s-au calculat cu utilizarea diferitor indicatori de bunăstare: agregatul de consum fără cheltuieli pentru sănătate (indicatorul este folosit pentru măsurarea sărăciei), agregatul de consum total și

² Coșul alimentar se stabilește pentru atingerea unui anumit consum minim de calorii, care reflectă modelul existent de consum alimentar din țară.

³ Indicatorii aceștia, sunt utilizați în mod obișnuit pentru măsurarea sărăciei și fac parte din setul de indicatori propus de către Foster, Greer și Thorbecke, în articolul lor din anul 1984 și numit, de asemenea, setul de indicatori FGT. Explicații mai detaliate pot fi găsite în publicația anterioară [Metodologia de calculare a pragului absolut al sărăciei](#).

venituri. Toți cei trei indicatori s-au calculat per capita sau pe adult echivalent. În toate cazurile, setul de date a fost ajustat la diferențele de preț (regionale și diferențele temporale).

Rezultatele sunt prezentate în Tabelul 2, din care putem observa, că indicatorii calculați pe adult echivalent întotdeauna au un grad de inegalitate mai redus, față de cei calculați per capita. Totodată, veniturile au un grad de inegalitate semnificativ mai mare decât consumul, iar pentru acesta din urmă, agregatul fără cheltuielile pentru sănătate are cel mai mic grad de inegalitate. În general, coeficientul Gini în valoare de aproximativ 0,25 indică un grad relativ redus de inegalitate, dar pentru venitul pe adult echivalent, valoarea coeficientului Gini atinge 0,303. În țările Uniunii Europene, coeficientul mediu Gini, calculat pentru venituri disponibile pe adult echivalent, a atins valoarea de 0,308⁴ în anul 2018. Un grad semnificativ mai înalt de inegalitate se observă în Statele Unite și China (aproximativ 0,4), și încă mai înalt în unele țări din America Latină (0,5 în Brazilia) și Africa de Sud (peste 0,6).

Tabelul 2 Indicatorii de inegalitate în anul 2019

	Gini	p90/p10	p75/p25
Cheltuielile de consum pentru sărăcie			
Cheltuielile pe o persoană	0.2474	2.973	1.751
Cheltuielile pe adult echivalent	0.2378	2.829	1.694
Cheltuielile de consum			
Cheltuielile pe o persoană	0.2535	3.040	1.771
Cheltuielile pe adult echivalent	0.2425	2.902	1.735
Veniturile disponibile			
Veniturile pe o persoană	0.3148	4.013	2.061
Veniturile pe adult echivalent	0.3027	3.834	2.038

3 Profilul sărăciei

Pe lângă indicatorii sărăciei estimați la nivelul național, analiză sărăciei este utilă atunci când este generat un profil al sărăciei și anume se analizează fluctuațiile nivelului sărăciei în funcție de zone geografice, tipuri de gospodării, grupuri socio-economice și alte caracteristici relevante.

Tabelele detaliate sunt prezentate în anexă, dar aici se atrage atenția asupra unor dintre cele mai relevante constatări. Prima se referă la disparitățile în nivelul sărăciei în funcție de zone geografice. Principalele estimări sunt prezentate în Figura 1, din care putem observa că sărăcia în zonele rurale este de trei ori mai mare față de zonele urbane și, de asemenea, că în profil regional, nivelul sărăciei este mult mai înalt în sudul țării, în timp ce la Chișinău este mult mai redus.

În Figura 2 este prezentată rata sărăciei pentru diferitele tipuri de gospodării, care cuprind gospodării formate dintr-o singură persoană, cupluri familiale, gospodării cu copii și alte gospodării. Incidența sărăciei variază semnificativ: este cea mai scăzută în rândul gospodăriilor formate dintr-un singur membru sub 60 de ani, cu o rată de doar 13% și cea mai ridicată în gospodăriile formate dintr-un singur membru în vârstă de 60 de ani și peste, precum și în gospodăriile cu trei sau mai mulți copii - 38%. Rata sărăciei în gospodăriile monoparentale este mai mare decât în rândul cuplurilor cu copii, însă nu atât de înaltă cât

⁴ A se vedea statisticile Eurostat https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_di12&lang=en

s-ar putea aștepta. Totuși, numărul de observații pentru tipul acesta de gospodării este relativ mic, astfel încât estimările ar trebui tratate cu precauție.

Figura 1: Rata sărăciei pe zone geografice

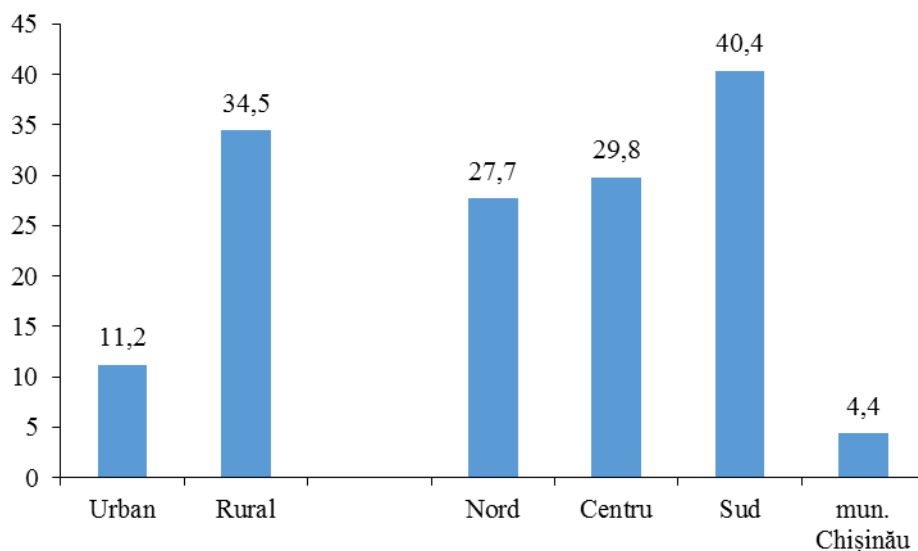
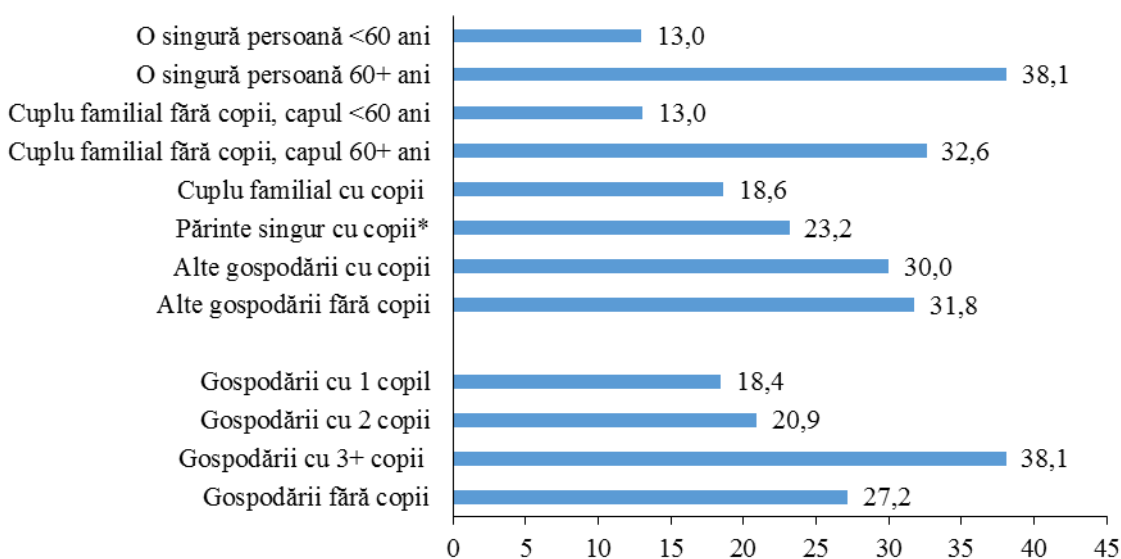

Figura 2: Rata sărăciei după tipul gospodăriei

* din cauza numărului de observații relativ mic, valoarea trebuie tratată cu precauție

De asemenea, este interesantă analiza ratelor sărăciei în funcție de unele caracteristici ale capului gospodăriei, în special sursa principală de venit și nivelul de educație obținut de capul gospodăriei.

Analiza surselor principale de venit, scoate în evidență diferențele semnificative pentru veniturile din sectorul agricol (atât pentru lucrătorii pe cont propriu, cât și pentru salariați), care sunt asociate de nivelul sărăciei mai înalt și reflectă probabil disparitățile dintre mediul urban și cel rural. De asemenea, nivelul sărăciei este foarte înalt în rândul pensionarilor și al celor care beneficiază de alte surse de venit (în primul rând plăți sociale). Pe de altă parte, veniturile din remitențe, reduc semnificativ nivelul sărăciei (a se vedea Figura 3).

Analiza sărăciei în funcție de nivelul de educație al capului gospodăriei este prezentată în Figura 4. Nu este surprinzător faptul că se observă o relație negativă între nivelurile educației și sărăciei, fiecare nivel de educație în plus al capului gospodăriei rezultând o scădere nivelului sărăciei. Uneori disparitățile dintre nivelurile sărăciei sunt extrem de mari, de la aproape 80% pentru gospodăriile unde capul gospodăriei are doar studii primare sau fără studii, până la rata sărăciei de doar 5% pentru gospodăriile unde capul gospodăriei are studii superioare (o diplomă de studii universitare sau postuniversitare).

Figura 3: Rata sărăciei după sursa principal de venit al capului gospodăriei

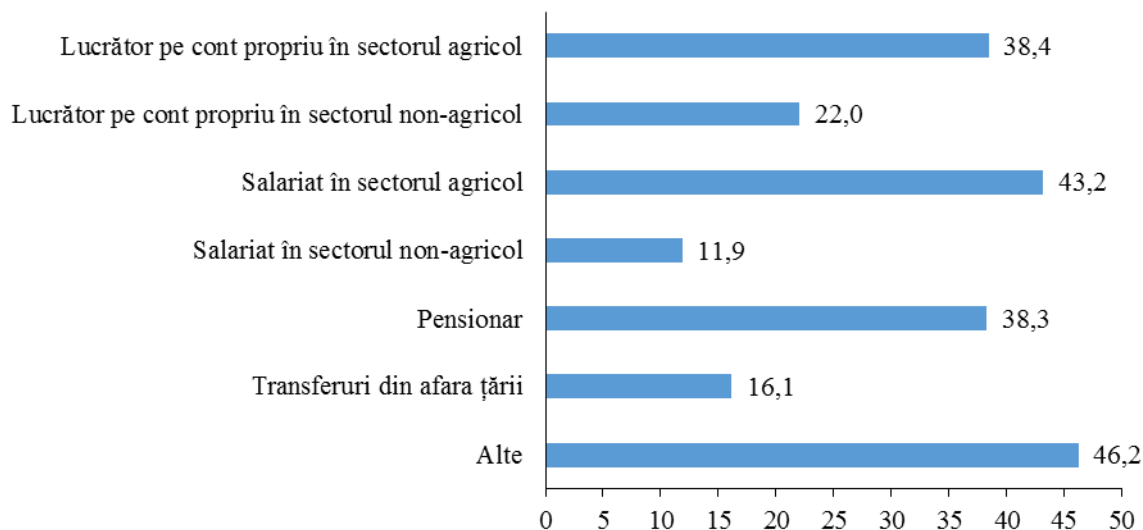
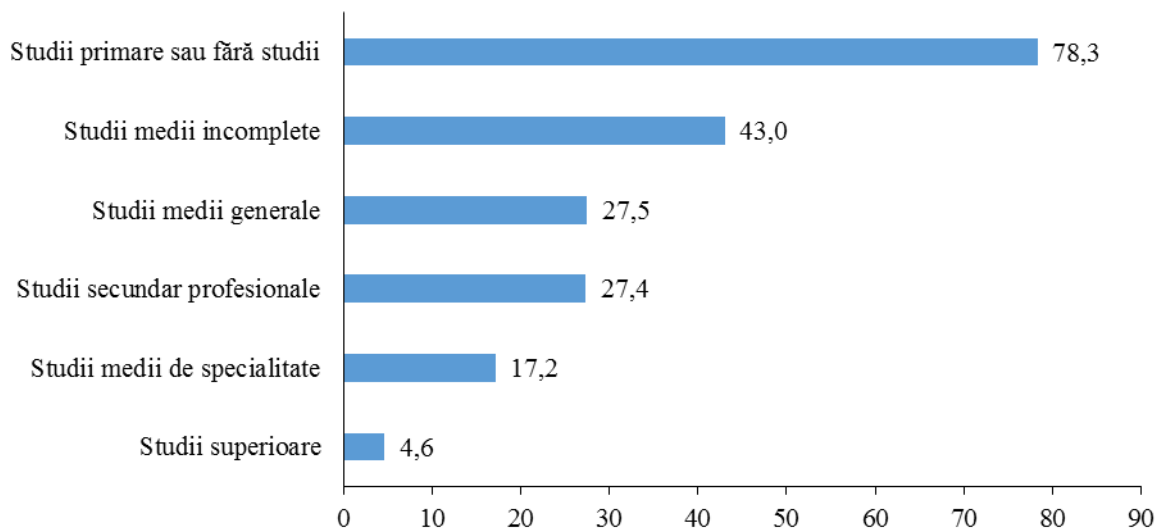

Figura 4: Rata sărăciei după nivelul de educație al capului gospodăriei

Mai multe estimări sunt prezentate în anexă, inclusiv estimări la nivel individual, în funcție de sex, grupe de vârstă, nivelul de educație și sursele individuale de venit (pentru persoanele de 18 ani și peste).

4 Evoluția sărăciei și inegalității

Deși indicatorii sărăciei menționați anterior nu sunt direct comparabili cu estimările anterioare, este important de a stabili dacă există posibilitatea analizei datelor anului 2019 cu anii precedenți, pentru un subset de date care nu au fost afectate de modificările efectuate în chestionare și, astfel, cu excepția schimbărilor datorate cadrului nou de eșantionare, se poate estima evoluția ratelor sărăciei de-a lungul timpului.

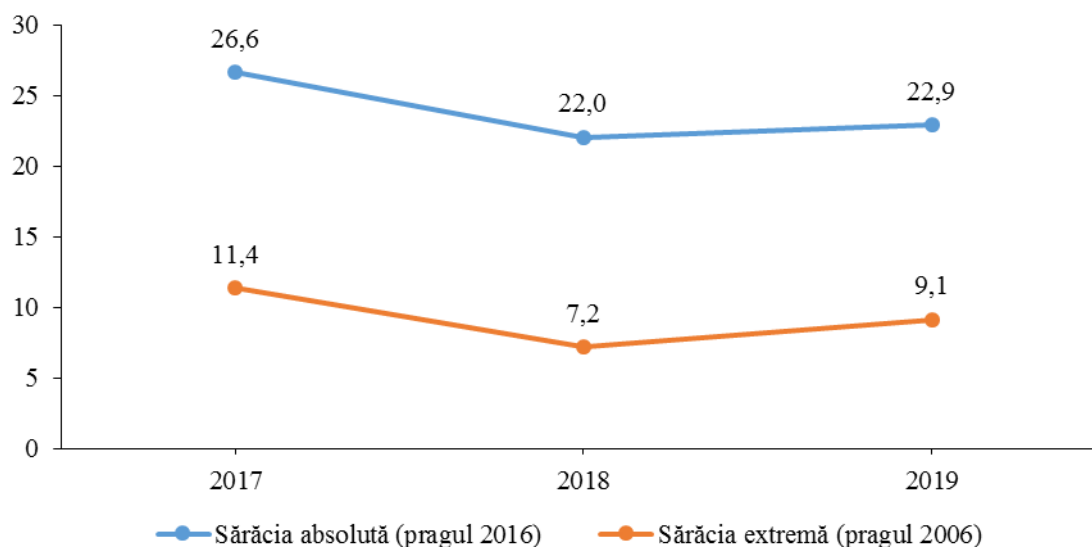
După cum sa menționat și în nota cu privire la datele din 2019, o schimbare importantă efectuată în chestionare care împiedică compararea datelor 2019 cu privire la consum cu anii precedenți, reprezintă perioadă diferită de înregistrare a cheltuielilor pentru produsele alimentare de către gospodăriile casnice. Toate gospodăriile cercetate completează, timp de o lună, registre speciale unde înregistrează veniturile, cheltuielile și consumul din producția proprie sau din stocuri. Totodată, cheltuielile pentru produsele alimentare se înregistrează doar pentru o jumătate de lună. Dacă până în 2018, aproximativ jumătate din gospodăriile cercetate înregistrau astfel de cheltuieli în prima jumătate a lunii, iar cealaltă jumătate - în a doua jumătate a lunii, atunci în 2019 toate gospodăriile au înregistrat astfel de cheltuieli în prima jumătate a lunii. S-a constatat, că gospodăriile care înregistrează cheltuielile în prima jumătate a lunii tind să raporteze cheltuieli mai mari pentru consumul alimentar, iar discrepanțele persistă și după ajustarea la diferite caracteristici ale gospodăriei. Prin urmare, pentru asigurarea comparabilității datelor, a fost analizat un subset de gospodării cercetate în 2017 și 2018, din care s-au ales doar gospodăriile care au înregistrat cheltuielile pentru produsele alimentare în prima jumătate a lunii⁵. Acest lucru duce inevitabil la faptul, că estimările sărăciei obținute pentru 2017 și 2018 vor fi diferite de cele publicate anterior, dar cu un singur scop de a compara ratele sărăciei cu cele din 2019.

Totodată, pentru asigurare comparabilității, s-a efectuat, o serie de modificări în cadrul agregatului de consum pentru anul 2019. În special s-au exclus cheltuielile de consum provenite din noile întrebări de retrospectivă (pentru transport, recreere, educație și rechizitele școlare). Concomitent au fost excluse echipamentele medicale și serviciile medicale (servicii medicale, stomatologice, de laborator, fizioterapeuți etc.), dar s-au păstrat cheltuielile pentru medicamente și spitalizare, care au fost înregistrate în același mod în 2019 precum și în anii precedenți.

Modificările sus-numite, efectuate în agregatele de consum pentru anii 2017, 2018 și 2019, asigură faptul, că pentru anii respectivi, întrebările și metodele utilizate pentru definirea agregatelor sunt identice. Deși persistă încă efectul utilizării noului cadru de eșantionare, aplicat în 2019, totuși se pot face comparații și interpreta rezultatele. În Figura 5 sunt prezentate ratele populației care se află sub pragurile sărăciei 2016 și 2006 sau, respectiv, pragurile sărăciei absolute și extreme, calculate cu utilizarea acestor agregate de consum revizuite și teoretic comparabile. După cum a fost menționat anterior, nivelul sărăciei în 2018 s-a micșorat semnificativ față de 2017, dar este interesant de constatat că în 2019 nivelul sărăciei pare să fi crescut. Având în vedere că analiza anterioară a datelor din 2019 a arătat că, în termeni medii, cadrul nou de eșantionare a cuprins gospodării cu un trai relativ mai bun în comparație cu anii precedenți, s-ar putea presupune o reducere suplimentară a sărăciei, însă rezultatul pentru coada distribuției merge în direcția opusă, sau constată un nivel de sărăcie relativ stabil.

⁵ După ce o jumătate din eșantion a fost exclusă, coeficienții de extindere au fost ajustați și scalați la nivelul unității primare de eșantionare, pentru a se asigura că acestea oferă în continuare aceleași estimări ale populației.

Figura 5: Rata sărăciei calculată cu utilizarea agregatului de consum comparabil revizuit, 2017-2019

5 Estimări alternative ale sărăciei

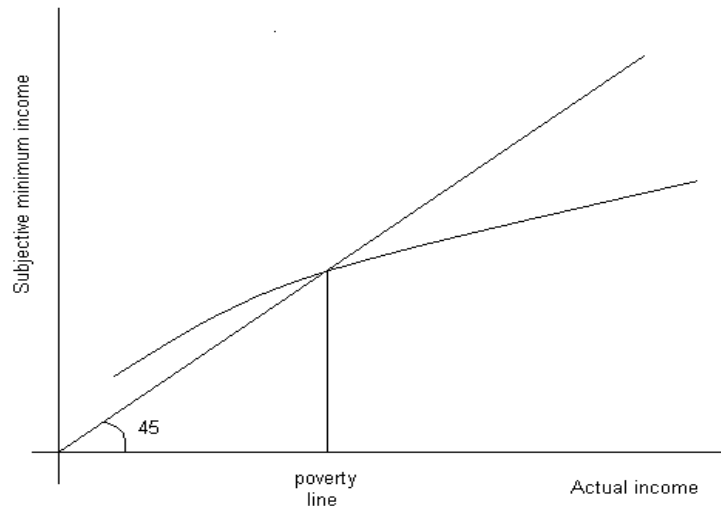
În timp ce pragul oficial de sărăcie a fost stabilit cu utilizarea abordării costului necesităților de bază, în această secțiune se analizează modalitățile alternative de stabilire a pragului sărăciei, precum pragul sărăciei subiective și alte standarde existente: minimul de existență și pragurile internaționale de sărăcie absolută.

5.1 Pragul sărăciei subiective și scale de echivalență

Stabilirea „pragului sărăciei subiective” presupune utilizarea răspunsurilor la „întrebarea privind venitul minim” (ÎVM), prin care gospodăriile sunt rugate să indice sumele lunare de venit, considerate necesare pentru satisfacția nevoilor de bază. Această metodă a fost propusă pentru prima dată în Olanda de Van Praag (1968). În chestionarul CBGC întrebarea se pune mai întâi despre venitul care ar permite gospodăriei să ducă o „un trai decent”, iar apoi despre venitul care ar satisface nevoile de bază. Aceasta din urmă a fost utilizată pentru analiză.

Cu toate acestea, estimarea pragului sărăciei nu se limitează la doar o medie simplă a răspunsurilor la o astfel de întrebare, dar necesită o analiză mai complexă. În special, se așteaptă ca răspunsurile la ÎVM vor fi o funcție crescătoare de venitul efectiv al gospodăriei. Pragul sărăciei este de obicei stabilit la intersecția venitului subiectiv minim declarat și venitului efectiv, cu ajustarea la caracteristicile gospodăriei care influențează această relație. Relația simplificată dintre venitul minim și venitul efectiv este prezentată în Figura 6.

Figura 6: Pragul sărăciei subiective

Estimarea pragului sărăciei subiective necesită estimarea unui model de regresie, în care venitul minim subiectiv este estimat în funcție de venitul efectiv, variabilele componente gospodăriei și alte variabile care pot influența răspunsul la ÎVM⁶.

Determinarea pragului sărăciei subiective prin utilizarea modelului de regresie permite, de asemenea, estimarea economiilor de scară și a scalelor de echivalență, deoarece pragul sărăciei subiective poate fi calculat pentru diferite tipuri de gospodării. Avantajul acestei metodologii constă în calcularea scalelor de echivalență indirecte și concentrarea în special asupra părții inferioare a distribuției, ceea ce o face deosebit de utilă pentru analiza sărăciei (a se vedea de exemplu Garner and Short (2002)).

Cu toate acestea, ar trebui să menționăm că pot exista diferențe între „parametrii subiectivi” și necesitățile teoretice presupuse. De fapt, autoevaluarea necesităților depinde de circumstanțele persoanelor în cauză și, în special pentru unele grupuri, aceasta poate duce la subestimarea necesităților.

Prin aplicarea acestei metodologii, pragul sărăciei estimat pe adult echivalent constituie 2307,5 lei. Acesta depășește pragul de sărăcie actual, care constituie 2095,1 lei. Totodată, este important de menționat că întrebarea privind venitul minim nu face distincție între cheltuielile necesare. Prin urmare, include implicit cheltuielile de sănătate, precum și cheltuielile pentru bunuri de folosință durabilă, chiria locuinței, toate elementele care au fost excluse din agregatul de consum pentru analiza sărăciei. Luând aceasta în considerare, estimarea efectuată prin evaluarea subiectivă nu diferă foarte mult de cea efectuată cu utilizarea abordării costului necesităților de bază.

Detalii privind modelele de regresie și scala de echivalență, estimate cu utilizarea acestei abordări sunt prezentate în anexa B.

⁶ În general, este, de asemenea, necesară ajustarea erorilor sistematice de selecție potențiale, dacă sunt gospodării care nu răspund la ÎVM.

5.2 Minimul de existență

Pe lângă pragul oficial al sărăciei, în Republica Moldova există de asemenea un calcul separat al așa-numitului „minimului de existență”. Minimul de existență se calculează cu utilizarea combinației de standarde normative și estimări efectuate în baza datelor CBGC. Standardele normative recomandă un anumit coș a necesarului de consum alimentar, diferențiat pe principalele grupe socio-demografice. Mărimea valorică a coșului alimentar se calculează în baza statisticii oficiale a prețurilor pentru orașe mari, orașe mici și sate. Componenta nealimentară se calculează pe baza ponderii medii estimate a produselor alimentare în țară.

Anterior, mărimea minimului de existență depășea semnificativ valoarea pragului sărăciei stabilit cu utilizarea abordării costului necesităților de bază (cu 30-40% mai mare), dar din momentul ce noul prag al sărăciei a fost estimat cu utilizarea datelor CBGC din 2016, diferența dintre cele două abordări a devenit foarte mică. În 2019, mărimea minimului de existență total pe țară a constituit 2031,2 lei, iar valoarea pragului sărăciei stabilit cu utilizarea abordării costului necesităților de bază 2095,1 lei, puțin peste minimul de existență.

Deoarece ambele abordări dau acum rezultate foarte similare, ar fi potrivit să se evite confuzia și să fie utilizat doar un singur prag de sărăcie.

În prezent, minimul de existență se calculează de două ori pe an, pentru orașe mari, orașe mici și sate și, de asemenea, pentru diferite grupuri de populație (în funcție de vârstă și sex). Totuși, astfel de estimări pot fi obținute și pentru pragul oficial al sărăciei.

În special, pragurile diferite ale sărăciei pot fi calculate cu utilizarea indicelui de preț Paasche, calculat ca parte a analizei sărăciei. În mod similar, indicele respectiv poate fi generat pentru prima și a doua parte a anului. În cele din urmă, folosind scale de echivalență pot fi generate, de asemenea, pragurile diferite ale sărăciei pentru copii, adulți și vârstnici. Cu toate acestea, înainte de a face astfel de calcule, ar fi important să se determine utilizarea specifică a minimului de existență și să se înțeleagă, dacă o astfel de dezagregare este cu adevărat necesară.

5.3 Pragurile internaționale ale sărăciei

În cele din urmă, de fiecare dată când apare interesul de comparații internaționale, se folosesc de obicei pragurile internaționale de sărăcie. Acestea sunt elaborate de Banca Mondială și exprimate într-o anumită sumă de dolari SUA pe zi la paritatea puterii de cumpărare (PPC). În prezent, pragurile sunt următoarele: pragul sărăciei de 1,9 dolari SUA pe zi la PPC, utilizat în principal de țările cu venituri mici, 3,2 dolari SUA pe zi utilizat în principal de țările cu venituri medii inferioare și 5,5 dolari SUA pe zi utilizat de țările cu venituri medii superioare.

Țările sunt clasificate de către Banca Mondială, cu utilizarea Venitului Național Brut (VNB) per capita (în dolari SUA curenți)⁷. Pragul pentru țările cu venituri medii superioare în 2018 a fost de 3896 dolari SUA (1 iulie) și a devenit 3996 de la 1 iulie 2019. În 2018 VNB-ul Republicii Moldova a constituit 3900⁸ și respectiv se afla pe pragul între țările cu venitul mediu inferior și venitul mediu superior. Astfel, în cazul Republicii Moldova, sunt acceptabile atât pragul sărăciei de 3,2 dolari SUA, cât și de 5,5 dolari SUA pe zi.

⁷ Se calculează cu utilizarea metodei Atlas, care reprezintă o metodă de netezire a fluctuațiilor cursului de schimb, utilizând o medie mobilă pentru 3 ani.

⁸ A se vedea <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD?locations=MD>

Totodată, pentru calcularea corectă a pragurilor de sărăcie, este important de utilizat rata de schimb PPC. Rata de schimb respectivă se calculează doar în unii ani, pentru a lua în considerare diferențele de preț între diferite țări și, de fapt, pentru a construi un indice de preț internațional comparabil. În multe țări, diferențele dintre rata de schimb PPC și cea oficială sunt semnificative.

Ultimul calcul al ratelor de schimb PPC a fost realizat în 2011, iar 1 dolar SUA la PPC a fost estimat ca echivalentul a 5,451 lei. Prin urmare, pragul sărăciei este calculat în prețurile anului 2011, cu utilizarea ratei de schimb respective, iar apoi pragul obținut se ajustează la prețurile anului 2019. Totodată, pragul zilnic al sărăciei trebuie să fie exprimat în termeni lunari (înmulțind cu 365/12).

În 2011, pragul de 5,5 dolari SUA la PPC a constituit 911,9 lei pe lună, ceea ce este echivalent cu 1409,6 lei în anul 2019. Pentru 3,2 dolari SUA la PPC, pragul constituie respectiv 530,6 lei în 2011 și 820,1 lei în 2019.

În cele din urmă, în comparațiile internaționale pragurile acestea sunt utilizate, pentru măsurarea sărăciei în termeni de venit sau de consum pe cap de locuitor, ajustat la diferențele de preț regionale. Prin urmare, în loc de calculare a consumului pe adult echivalent, este necesar să se utilizeze indicatorii pe cap de locuitor, la utilizarea pragurilor internaționale ale sărăciei.

Tabelul este prezentată ponderea populației cu consumul pe cap de locuitor sub pragurile internaționale ale sărăciei de 3,2 dolari SUA și 5,5 dolari SUA la PPC.

Tabelul 3 Ponderea populației aflate sub pragurile internaționale ale sărăciei, 2019

	3.2\$ PPP	5.5\$ PPP
Pragul sărăciei (Lei pe lună)	820.1	1409.6
Urban	0.1	4.5
Rural	0.8	18.5
Total	0.5	12.9

Anexa A Tabele statistice detaliate

Tabelul 3 Indicatorii sărăciei pentru pragurile absolut și extrem ale sărăciei, 2019 și 2017-2019 cu utilizarea agregatului comparabil

Indicator	Agregat comparabil			2019
	2017	2018	2019	
Sărăcia absolută (pragul sărăciei 2016)				
Pragul sărăciei	1939.3	1998.4	2095.1	2095.1
<i>% populației săracă</i>				
Total	26.6	22.0	22.9	25.2
Urban	10.5	11.6	10.7	11.2
Orașe mari	6.3	8.3	4.4	4.9
Orașe mici	16.3	16.3	19.1	19.7
Rural	38.1	29.3	31.0	34.5
<i>Alți indicatori de măsurare a sărăciei:</i>				
Profunzimea sărăciei	3.81	2.65	3.16	3.68
Severitatea sărăciei	1.08	0.68	0.86	1.02
Sărăcia extremă (pragul sărăciei 2006)				
Pragul sărăciei	1564.0	1611.7	1689.7	1689.7
<i>% populației săracă</i>				
Total	11.4	7.2	9.1	10.7
Urban	2.8	2.8	3.4	3.6
Orașe mari	1.2	2.0	2.0	1.7
Orașe mici	4.9	4.0	5.4	6.2
Rural	17.5	10.2	12.9	15.3
<i>Alți indicatori de măsurare a sărăciei:</i>				
Profunzimea sărăciei	1.28	0.77	1.00	1.21
Severitatea sărăciei	0.33	0.19	0.24	0.30

Notă: Calcularea datelor pentru 2017-2019 cu utilizarea agregatului comparabil, a fost efectuată doar pentru analiza indicatorilor sărăciei 2019 față de anii precedenți. Cu toate acestea, datele oficiale ale sărăciei pentru 2017 și 2018 rămân aceleași, publicate în Nota analitică pentru 2014-2018. În mod similar, indicatorul sărăciei pentru 2019 care stabilește o nouă linie de bază, este raportat în ultima coloană cu caractere îngroșate (bold).

Tabelul 4 Sărăcia absolută pe zone geografice, 2019 și 2017-2019 agregatul comparabil

Subgrupuri de populație	Agregat de bunăstare comparabil						Structura	
	% de săraci			Structura populației sărace			% de săraci	populați ei sărace
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2019	
Mediul de reședință								
Urban	10.5	11.6	10.7	16.4	21.6	18.5	11.2	17.7
Rural	38.1	29.3	31.0	83.6	78.4	81.5	34.5	82.3
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
Regiuni statistice								
Nord	30.0	28.6	24.2	31.1	35.4	29.5	27.7	30.7
Centru	38.2	26.1	28.2	42.8	35.4	36.6	29.7	35.0
Sud	30.1	26.9	36.7	21.2	23.3	30.2	40.4	30.2
mun. Chișinău	5.4	5.4	3.7	4.9	5.8	3.8	4.4	4.1
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0

Notă: Calcularea datelor pentru 2017-2019 cu utilizarea agregatului comparabil, a fost efectuată doar pentru analiza indicatorilor sărăciei 2019 față de anii precedenți. Cu toate acestea, datele oficiale ale sărăciei pentru 2017 și 2018 rămân aceleași, publicate în Nota analitică pentru 2014-2018. În mod similar, indicatorul sărăciei pentru 2019 care stabilește o nouă linie de bază, este raportat în ultima coloană cu caractere îngroșate (bold).

Tabelul 5 Sărăcia absolută în funcție de caracteristicile de bază a gospodăriei, 2019 și 2017-2019 agregatul comparabil

Subgrupuri de populație	Agregat de bunăstare comparabil						% de săraci	Structura populației sărace
	% de săraci			Structura populației sărace				
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2019	Structura populației sărace
Mărimea gospodăriei								
1 persoană	20.5	16.2	23.3	9.0	10.0	13.4	28.0	14.6
2 persoane	19.8	19.1	19.7	20.8	23.9	23.3	23.0	24.7
3 persoane	22.1	19.4	18.9	16.7	17.0	19.0	21.6	19.7
4 persoane	24.2	22.0	20.9	20.8	22.8	19.8	21.0	18.1
5+ persoane	49.9	35.1	37.4	32.7	26.3	24.5	38.5	23.0
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
Tipul gospodăriei								
O singură persoană <60 ani	15.1	6.7	11.4	2.7	1.7	2.6	13.0	2.7
O singură persoană 60+ ani	24.3	23.0	31.4	6.3	8.2	10.7	38.1	11.8
Cuplu familial fără copii, capul <60 ani	15.0	18.4	11.8	6.2	7.9	5.1	13.0	5.1
Cuplu familial fără copii, capul 60+ ani	22.8	22.2	25.9	7.6	10.4	10.2	32.6	11.7
Cuplu familial cu copii	25.1	19.9	18.4	25.2	23.8	22.7	18.6	20.9
Părinte singur cu copii	42.1	27.1	21.5	2.8	2.2	2.4	23.2	2.4
Alte gospodării cu copii	36.1	27.8	29.2	30.2	29.4	25.0	30.0	23.4
Alte gospodării fără copii	28.5	23.7	27.8	19.0	16.3	21.2	31.8	22.0
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
Componenta gospodăriei								
Gospodării cu copii	30.5	23.7	22.7	58.2	55.5	50.1	23.3	46.6
<i>cu 1 copil</i>	26.6	18.4	17.7	21.2	18.5	14.8	18.4	14.0
<i>cu 2 copii</i>	25.0	24.9	20.2	20.2	23.1	19.0	20.9	17.9
<i>cu 3+ copii</i>	55.3	34.4	38.1	16.8	13.9	16.2	38.1	14.7
Gospodării fără copii	22.6	20.2	23.1	41.8	44.5	49.9	27.2	53.4
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
Sexul capului gospodăriei								
Bărbat	26.4	22.1	22.4	66.0	66.3	66.5	24.6	66.2
Femeie	27.0	22.0	24.0	34.0	33.7	33.5	26.6	33.8
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
Nivelul de educație al capului gospodăriei								
Studii primare sau fără studii	56.8	47.8	70.7	3.8	3.9	4.3	78.3	4.3
Studii medii incomplete	44.6	36.1	39.8	35.5	34.1	35.1	43.0	34.4
Studii medii generale	29.0	27.3	23.7	21.7	19.3	17.2	27.5	18.1
Studii secundar profesionale	28.3	25.4	25.2	27.2	32.6	30.4	27.4	29.9
Studii medii de specialitate	15.6	9.3	15.8	8.4	6.2	9.6	17.2	9.6
Studii superioare	5.3	4.6	3.9	3.4	3.9	3.5	4.6	3.7
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
Sursa principală de venit al capului gospodăriei								
Lucrător pe cont propriu în sectorul agricol	51.2	44.4	35.8	16.4	16.2	15.0	38.4	14.6
Lucrător pe cont propriu în sectorul non-agricol	25.8	15.3	22.4	6.5	4.7	7.7	22.0	6.9
Salariat în sectorul agricol	39.4	32.5	40.3	10.8	10.2	13.0	43.2	12.6
Salariat în sectorul non-agricol	13.6	13.1	11.6	17.3	20.6	19.3	11.9	17.9
Pensionar	32.8	24.1	32.1	33.4	28.5	34.2	38.3	37.0
Transferuri din afara țării	20.8	20.8	14.0	10.4	14.2	6.3	16.1	6.6
Alte	42.8	50.3	44.1	5.2	5.5	4.6	46.2	4.4
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0

Notă: Calcularea datelor pentru 2017-2019 cu utilizarea agregatului comparabil, a fost efectuată doar pentru analiza indicatorilor sărăciei 2019 față de anii precedenți. Cu toate acestea, datele oficiale ale sărăciei pentru 2017 și 2018 rămân aceleași, publicate în Nota analitică pentru 2014-2018. În mod similar, indicatorul sărăciei pentru 2019 care stabilește o nouă linie de bază, este raportat în ultima coloană cu caractere îngroșate (bold).

Tabelul 6 Sărăcia absolută în funcție de caracteristicile de bază a populației, 2019 și 2017-2019 agregatul comparabil

Subgrupuri de populație	Agregat de bunăstare comparabil						Structura populației	
	% de săraci			Structura populației sărace			% de săraci	populației sărace
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2019	
<i>Sexul persoanelor</i>								
Bărbat	28.0	22.8	22.8	49.3	48.4	46.5	24.8	46.0
Femeie	25.4	21.4	23.0	50.7	51.6	53.5	25.5	54.0
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
<i>Vârsta persoanelor</i>								
0-17	30.7	24.2	23.6	25.1	24.3	23.6	24.0	21.8
18-29	28.2	23.6	20.7	14.0	13.0	10.3	21.6	9.8
30-39	21.4	18.9	18.5	10.2	10.3	10.6	19.2	9.9
40-49	28.7	22.9	22.7	15.4	14.8	13.8	23.8	13.1
50-59	22.2	18.6	18.1	14.9	14.9	13.8	20.7	14.3
60+	26.9	22.9	30.1	20.4	22.7	28.0	36.8	31.0
Total	26.6	22.0	22.9	100.0	100.0	100.0	25.2	100.0
Nivelul de educație a persoanelor 18 ani și peste								
Studii primare sau fără studii	52.1	47.3	63.9	5.2	5.8	6.5	70.9	6.4
Studii medii incomplete	42.3	35.1	40.1	36.2	35.8	37.6	44.5	37.1
Studii medii generale	24.9	24.0	22.9	21.5	20.7	18.0	25.4	17.7
Studii secundar profesionale	28.0	24.0	23.5	23.0	25.6	24.0	26.7	24.3
Studii medii de specialitate	16.4	10.7	14.0	9.6	7.7	9.4	16.6	10.0
Studii superioare	6.4	5.1	5.0	4.5	4.4	4.4	5.8	4.5
Total	25.5	21.4	22.7	100.0	100.0	100.0	25.6	100.0
Sursa principală de venit a persoanelor 18 ani și peste								
Lucrător pe cont propriu în sectorul agricol	47.8	41.6	34.9	18.8	16.8	14.0	37.7	13.4
Lucrător pe cont propriu în sectorul non-agricol	19.7	15.1	20.4	3.3	3.2	4.6	20.4	4.1
Salariat în sectorul agricol	39.5	27.6	36.3	7.6	7.1	8.2	39.4	7.9
Salariat în sectorul non-agricol	11.7	11.6	11.0	14.8	16.8	16.5	11.6	15.4
Pensionar	30.0	24.8	31.3	31.9	32.6	37.6	38.4	40.9
Transferuri din afara țării	19.6	15.5	12.9	7.5	7.9	4.9	15.1	5.1
Alte	34.8	30.2	30.0	16.2	15.6	14.3	31.2	13.2
Total	25.5	21.4	22.7	100.0	100.0	100.0	25.6	100.0

Notă: Calcularea datelor pentru 2017-2019 cu utilizarea agregatului comparabil, a fost efectuată doar pentru analiza indicatorilor sărăciei 2019 față de anii precedenți. Cu toate acestea, datele oficiale ale sărăciei pentru 2017 și 2018 rămân aceleași, publicate în Nota analitică pentru 2014-2018. În mod similar, indicatorul sărăciei pentru 2019 care stabilește o nouă linie de bază, este raportat în ultima coloană cu caractere îngroșate (bold). De asemenea, este important de menționat că estimările pentru nivelul de educație și sursele de venit sunt diferite, deoarece acestea iau în considerare doar populația cu vârsta de 18 ani și peste.

Anexa B Calcularea pragului sărăciei subiective și a scalelor de echivalență indirecte

Modelul de regresie pentru determinarea pragului sărăciei subiective este estimat pentru diferite tipuri de gospodării, luând în considerare locul de reședință, vârsta capului gospodăriei, nivelul de educație, starea civilă, numărul de salariați și ponderea cheltuielilor de consum provenite din producția proprie (ultimul indicator este pentru ajustarea la faptul că gospodăriile cu o pondere mai înaltă de consum din producția proprie ar putea subestima nevoile lor de venit, interpretându-le în primul rând ca venituri bănești).

Modelul de regresie utilizat pentru estimarea scalelor de echivalență are următorul cadru general:

$$\ln(ivm) = \beta_0 + \beta_1 \ln(cons) + \beta_i (tipul\ gospodari\grave{e}) + \beta_j (vaiabile\ de\ control) + \varepsilon$$

Unde „ivm” este valoarea răspunsului la întrebarea despre venitul minim, „cons” reprezintă cheltuielile de consum la nivelul gospodăriei, „tipul gospodăriei” reprezintă diferite variabile care reflectă componența gospodăriei. ε - eroare.

Rezultatele acestui model sunt prezentate în Tabelul 7.

Tabelul 7 Modelul de regresie pentru venitul minim subiectiv (logaritm), 2019

Variabile	Coef.	Std. Err.	t	P>t
Cheltuielile pentru consum (ln)	0.222	0.01	17.88	0.000
Un membru al gospodăriei în vârstă aptă de muncă	-0.016	0.01	-1.31	0.190
Un membru gospodărie în vârstă pensionară	-0.413	0.02	-24.15	0.000
Gospodărie cu doi membri, ambii în vârstă pensionară	-0.556	0.02	-28.13	0.000
Gospodărie din trei adulți	-0.028	0.02	-1.43	0.153
Patru sau mai mulți adulți	0.262	0.02	15.56	0.000
Un adult și un copil	0.472	0.03	16.38	0.000
Un adult și doi sau mai mulți copii	0.081	0.03	2.40	0.016
Cuplu cu un copil	0.419	0.03	12.24	0.000
Cuplu cu doi copii	0.287	0.02	14.65	0.000
Cuplu cu trei sau mai mulți copii	0.469	0.02	22.90	0.000
Trei adulți și un copil	0.608	0.03	17.75	0.000
Trei sau mai mulți adulți și doi sau mai mulți copii	0.447	0.03	17.83	0.000
Patru adulți și un copil	0.611	0.03	20.07	0.000
Patru sau mai mulți adulți și doi sau mai mulți copii	0.559	0.04	13.32	0.000
Vârsta capului gospodăriei	0.733	0.04	16.87	0.000
Vârsta la pătrat a capului gospodăriei	0.002	0.00	0.84	0.399
Numărul persoanelor cu venituri	0.000	0.00	-0.89	0.373
Este membru cu dizabilitate	0.007	0.01	1.02	0.309
Capul gospodăriei cu studii primare sau fără studii	-0.052	0.04	-1.47	0.142
Capul gospodăriei cu studii medii incomplete	-0.039	0.02	-2.46	0.014
Capul gospodăriei cu studii medii generale	-0.027	0.01	-2.18	0.029
Capul gospodăriei cu studii secundar profesionale	0.014	0.01	1.05	0.296
Capul gospodăriei femeia divorțată	-0.033	0.02	-1.80	0.072
Capul gospodăriei femeia văduvă	-0.009	0.01	-0.63	0.531
Capul gospodăriei femeia căsătorită	0.093	0.01	6.56	0.000
Capul gospodăriei femeia singură	-0.064	0.03	-2.03	0.043
Orașe mari (Chișinău și Bălți)	0.212	0.02	13.49	0.000
Orașe mici	0.055	0.01	4.63	0.000
Centru	0.001	0.00	0.72	0.469
Sud	0.005	0.01	0.34	0.735
Constant	6.404	0.12	52.67	0.000
Numărul de observații	4408			
R-squared	0.7841			
Root MSE	0.2759			

Este important de menționat că diferite variabile de control sunt importante pentru efectuarea comparațiilor necesare între diferite tipuri de gospodării, dar nu se includ în calcularea pragurilor sărăciei subiective. În schimb, pragurile sărăciei subiective pentru diferite grupuri de gospodării au fost calculate cu ajutorul formulei următoare:

$$Pline_i = \exp\left(\frac{\beta_0 + \beta_i Htype_i + 0.5\sigma^2}{1 - \beta_i}\right)$$

Valorile obținute au fost apoi ajustate prin înmulțirea cu raportul dintre pragul mediu al sărăciei subiective în gospodării (folosind toate variabilele explicative) și suma ponderată a pragurilor de sărăcie menționate mai sus.

Pragurile de sărăcie specifice gospodăriei pot fi, de asemenea, utilizați pentru calcularea scalelor de echivalență indirecte. De exemplu, prin compararea pragului de sărăcie gospodăriei formate dintr-o

singură persoană adultă cu pragul gospodăriei formate din două persoane adulte, este posibilă estimarea scalei de echivalență pentru al doilea adult și, folosind pragul de sărăcie gospodăriei formate din trei persoane adulte, se poate estima echivalența unui alt membru adult. În mod similar, compararea pragului unui cuplu familial cu cel al cuplului familial cu un copil poate dezvălui echivalența indirectă a unui copil. O astfel de analiză este prezentată în Tabelul 9. Este important de remarcat faptul că, comparativ cu calculele similare efectuate cu utilizarea datelor din 2006, nu s-au găsit dovezi ale unor economii la scară semnificative ce decurg din mărirea gospodăriei și nu există dovezi că necesitățile copiilor sunt mai mici în comparație cu adulții. Dacă în 2006 scala de echivalență pentru cel de-al doilea adult a fost aproximativ între 0,63 și 0,72, atunci în 2019 este între 0,87 și 0,95. Pentru copiii din gospodăriile cu unul sau doi copii, în 2006 a variat între 0,46 și 0,66 și acum este între 0,92 și 1,06. Prin urmare, în timp ce în 2006 astfel de calcule au fost aproape de vechile scale de echivalență ale OCDE, estimările din 2019 sugerează că nu e aproape nici o diferență între primul și ceilalți adulți și între copii și adulți.

Tabelul 8: Scale de echivalență indirecte, bazate pe pragurile sărăciei subiective a gospodăriilor în 2019

	pragul sărăciei subiective	Scări de echivalență indirecte			%	Obs
		Adult	Copil	Vârstnic		
Un adult	2307.5	1				
<i>Vârstă aptă de muncă</i>	2640.6				5.77	346
<i>Vârstă pensionară</i>	2103.6			0.91	14.89	963
Doi adulți	4505.0	0.95				
<i>Vârstă aptă de muncă</i>	4553.9	0.72			14.45	766
<i>Vârstă pensionară</i>	4393.5	1.09		0.98	9.88	634
Trei adulți	6511.2	0.91			11.5	345
Patru adulți (sau mai mulți)	8360.7	0.87			7.95	100
Adult și un copil	5140.2		0.95		2.58	79
Adult și doi (+) copii	8132.2		1.04		1.99	91
Cuplu și un copil	6961.4		1.06		8.98	293
Cuplu și doi copii	8748.0		0.92		6.19	275
Cuplu și trei (+) copii	9775.8		0.76		1.48	80
Trei adulți și un copil	8210.1		0.74		6.15	169
Trei adulți și doi (+) copii	9902.6		0.73		2.96	125
Patru (+) adulți și un copil	9077.6		0.31		3.38	70
Patru (+) adulți și doi (+) copii	11101.6		0.59		1.83	72

Alegerea diferitelor seturi de scale de echivalență sau lipsa dovezilor că acestea sunt într-adevăr necesare este un domeniu care necesită mai multe cercetări.